

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/771/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115213260
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6115213260.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci žalobkyne: B. K. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Q. K., I. Z. XXX/XX, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený splnomocnenou Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom 811 04 Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní žalovaného zo dňa 23.07.2015 proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9C/271/2015-22 zo dňa 02.07.2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd vyhovel návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým súd zakázal žalovanému, ako aj zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy na základe Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 29.10.2013 č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným, do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola pripojená k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorú uzatvorila žalobkyňa so žalovaným dňa 29.10.2013, pričom jej znenie bolo žalovaným vopred pripravené. Zmluvu o revolvingovom úvere žalobkyňa považuje za úžernícku, neobsahujúcu zákonom vyžadované náležitosti podľa zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd v odôvodnení uznesenia konštatoval, že sa plne stotožnil s argumentáciou žalobkyne v tom smere, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky pohľadávky a najmä jej príslušenstva. U spotrebiteľských zmlúv, špeciálne u zmlúv o spotrebiteľskom úvere, súd ex offio preskúmava platnosť zmluvných dojednaní aj z hľadiska všeobecných ustanovení o platnosti právnych úkonov, ako aj ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd zhrnul, že pokiaľ samotná žalobkyňa má za to, že tieto dojednania boli v rozpore so zákonnou úpravou zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zrážky zo mzdy vykonávané na základe tejto dohody odkazujúce na zmluvu o úvere (navyše nešpecifikujúcej výšku dlhu ani spôsob jeho výpočtu), predstavujú hrozbu majetkovej ujmy na strane žalobkyne, prípadne vznik ďalšieho sporu. Z uvedených dôvodov potom súd mal zato, že s prihliadnutím aj na pripojený názor Európskej komisie vo veci C- 30/12 považoval nárok žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia v navrhovanom znení za dôvodný a okresný súd nariadil predbežné opatrenie tak, ako bolo uvedené vo výrokovej časti uznesenia a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

Proti uzneseniu okresného súdu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Argumentoval, že ochrana spotrebiteľa je založená na ochrane "priemerného spotrebiteľa". Toto chápanie zabezpečuje zachovanie prvku právnej istoty a to aj pre dodávateľa, ktorá má byť vlastná pre spotrebiteľský právny vzťah. Spotrebiteľa nezbavuje povinnosti konať s primeranou a očakáateľnou mierou opatrnosti, obozretnosti a zodpovednosti za vlastné konanie. Pri poskytovaní ochrany v zmysle právneho poriadku nie je možné (a ani súdny orgán nie je oprávnený) prekročiť rozsah ochrany poskytovanej priemernému spotrebiteľovi. Podaný návrh na začatie konania podľa názoru žalovaného svedčí o nezodpovednom

a ľahkovážnom konaní. V konaní musí byť preukázané, že žalobca konal ako priemerný spotrebiteľ, respektíve je mu možné poskytnúť ochranu len v rozsahu patriacemu priemernému spotrebiteľovi. Žalovaný taktiež poznamenal, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom pohľadávky. Javí sa preto nelogické tvrdenie žalobkyne o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy odporuje svojím účelom zákona, ak zákonodarca, ako jediný oprávnený na reguláciu právnych vzťahov prostredníctvom prijímania právnych noriem, upravoval pre oblasť spotrebiteľských vzťahov dohodu o zrážkach zo mzdy. Žalovaný taktiež upozornil, že nie je možné aplikovať znenie právnej normy § 5a ods. 1 zákona číslo 230/2007 Z.z. zavedené s účinnosťou od 1. 5. 2014 na uzavretý právny úkon - dohodu o zrážkach zo mzdy zo dňa 29. 10. 2013. Žalovaný taktiež spochybnil tvrdenie žalobkyne o rozpore dohody o zrážkach zo mzdy so zákonom. Nejestvuje žiadna právna norma, ktorá by dohodu o zrážkach zo mzdy v rámci unijného práva zakazovala. Žalovaný taktiež nesúhlasí s tvrdením o povahe dohody o zrážkach zo mzdy ako formulárovej dohody a z toho automaticky vyvodzovanie záveru o jej neplatnosti. Formulárová podoba neznamena neplatnosť, v opačnom prípade sú neplatné všetky zmluvné vzťahy so spotrebiteľmi bez ohľadu na oblasť, v ktorej sa používajú. Z faktického konania a tvrdení žalobkyne nevyplýva, že by o obsahu uzatvárateľnej zmluvy o revolvingovom úvere, ktorej súčasťou je dohoda o zrážkach zo mzdy, respektíve obsahu listiny, na ktorej je uvedená dohoda, nevedela, nesúhlasí s ňou, respektíve mala k nej výhrady a podobne. Žalobkyňa svojím podpisom akceptovala obsah zmluvy o revolvingovom úvere a svojím konaním sledovala získanie finančných prostriedkov so všetkými podmienkami, s ktorými bolo poskytnutie finančných prostriedkov spojené. Prejav vôle oboch zmluvných strán predstavuje komplexné vyjadrenie súhlasu s určitým stavom vyjadreným práve v samotnej zmluve o revolvingovom úvere. Obsah dohody dáva každému priemernému spotrebiteľovi odpoveď na základnú otázku - čo dohoda znamená a čo má za dôsledky. Žalovaný s odkazom na obsah dohody o zrážkach zo mzdy argumentuje, že z jej formulácie je zrejmé, čo je predmetom dohody a čo má za následok. Dohoda o zrážkach zo mzdy obsahuje označenie pohľadávky, ako aj určenie rozsahu zrážok. Dohoda o zrážkach zo mzdy v čase jej uzavretia, ani následne, nebola vylúčená ako spôsob zabezpečenia záväzkov v spotrebiteľských zmluvách. Skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy môže byť súčasťou uzavretého komplexu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi konania je pritom rovnocenná, ako napríklad aj v prípade hypotekárneho úveru zriadenie záložného práva, vyžadovanie spoludlžníkov, ručiteľov a podobne. Spotrebiteľ v zmysle žiadneho zákona nemá právo na poskytnutie úveru bez akéhokoľvek zabezpečenia. Na základe uvedeného potom žalovaný navrhuje, aby súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu zamietol a pre prípad úspechu si uplatnil a vyčíslil aj trovy odvolacia konania.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa ustanovenia § 74 ods. 1 O.s.p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

V súlade s ustanovením § 76 ods. 1 písm. e/ , f/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami, niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa ustanovenia § 76 ods. 2 O.s.p. predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

Účelom inštitútu predbežného opatrenia je dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania do doby, pokiaľ nebude rozhodnuté vo veci samej a to za predpokladu, že takéto opatrenie súdu ešte pred samotným meritorným rozhodnutím sa javí ako nevyhnutné, nakoľko existujú konkrétne okolnosti prípadu, ktoré relevantne odôvodňujú jeho vydanie a poukazujú na naliehavosť a nutnosť dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania, a to prípadne i vo vzťahu k tretiemu subjektu, ak sú naplnené zákonné predpoklady podľa § 76 ods. 2 O.s.p. Vzhľadom na závažnosť právnych následkov, ktoré zákon s jeho nariadením spája a skutočnosť, že zasahuje podstatným spôsobom do práv druhého subjektu a

obmedzuje ich ešte pred samotným meritorným rozhodnutím súdu, je nevyhnutné, aby súdy zodpovedne a s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu zvažovali relevantnosť a nevyhnutnosť takejto zásady do subjektívneho práva. Jeho nariadenie bude namieste len v prípadoch, kedy existujú konkrétne okolnosti preukazujúce nebezpečenstvo reálnej a bezprostredne hroziacej ujmy.

Oboznámením sa s obsahom spisu, s dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a taktiež s koncipovaním nároku, ktorého sa žalobkyňa domáha vo veci samej, sa odvolací súd plne stotožňuje s prijatým záverom okresného súdu, že žalobca v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (vychádzajúc z predložených listinných dôkazov) aj podľa názoru odvolacieho súdu v dostatočnej miere preukázal dôvodnosť potreby dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania a dôvodnosť nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by bola za daných skutkových okolností a s poukazom na petiu návrhu vo veci samej predbežne poskytnutá ochrana jeho subjektívneho práva. Nárok je osvedčený vtedy, ak sa súdu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako pravdepodobný. Miera osvedčenia sa pritom riadi konkrétnou situáciou, najmä naliehavosťou tej - ktorej veci. Pri predbežnom opatrení prevláda požiadavka rýchlosti konania pred požiadavkou úplného preukázania oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku. Odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy spočíva najmä v preukázaní toho, že z dôvodov na strane žalovaného vzniká (hrozí) žalobcovi škoda, či iná ujma. Nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy žalobca osvedčuje tým, že z jeho mzdy na žiadosť žalovaného podľa dohody o zrážkach zamestnávateľ vykonáva zrážky zo mzdy, pričom však platnosť tejto dohody a teda aj zákonnosť vykonávaných zrážok, bola žalobcom v tomto súdnom konaní spochybnená a namietaná. Už súčasný výkon práva žalovaného, ktorého však zákonnosť je spochybňovaná, spôsobuje výrazné obmedzenie žalobcu disponovať so svojim príjmom a žalovaný môže neobmedzene vymáhať dlh od žalobcu na podklade zmluvného vzťahu, ktorého platnosť je žalobcom spochybnená. Zrážky však musí zamestnávateľ vykonávať na základe nejudikovaného titulu a žalobca nemá iné prostriedky do právoplatného rozhodnutia súdu o určení neplatnosti konkrétnej dohody o zrážkach tento proces zastaviť, než žiadať súd o nariadenie predbežného opatrenia. Odvolací súd poznamenáva, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to súdnu kontrolu zmluvných podmienok obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve. Do rozhodnutia okresného súdu o tom, či bola dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá platne, je žiaduce dočasne upraviť pomery účastníkov a zamedziť vykonávaniu zrážok na základe dohody, ktorej platnosť je medzi účastníkmi konania sporná. Súdna prax dospela k záveru, že predbežným opatrením môže súd uložiť platiteľovi mzdy povinnosť nevykonávať zrážky zo mzdy podľa dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi účastníkmi konania, keď dôvodom môže byť nezvyšovanie prípadného preplatku nedôvodne vykonávaných zrážok (porovnaj R 47/1974); podľa odvolacieho súdu z rovnakého dôvodu možno takýto zákaz uložiť aj veriteľovi ako oprávnenému z dohody o zrážkach zo mzdy. Nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa zakáže žalovanému vykonávať právo z tejto dohody a platiteľovi mzdy realizovať dohodu, je dočasné opatrenie proti postihu majetku žalobcu, bez ktorého by mohol nastať ťažko zvrátiateľný alebo nenapraviteľný stav, t. j. že by sa na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy poukázali žalovanému zo mzdy žalobcu finančné prostriedky bezdôvodne, resp. vo vyššom rozsahu než zákon dovoľuje.

Žalobkyňa aj podľa názoru odvolacieho súdu osvedčila dostatočne svoj návrh aj z hmotnopráveho hľadiska. Listinné dôkazy podporujú tvrdenie žalobkyne, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola medzi účastníkmi zmluvného vzťahu dojednaná individuálne, ale je formulárove vopred pripravená žalovaným a ktorých obsah nemala žalobkyňa možnosť individuálne ovplyvniť. Za daného stavu považoval odvolací súd predložené listinné dôkazy a žalobcom uvádzané tvrdenie o neprijateľných zmluvných podmienkach za dostatočné pre účely nariadenia predbežného opatrenia. Až v konaní vo veci samej bude s konečnou platnosťou vyriešené, či takto uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy obstoje z hľadísk zákonných kritérií podľa ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka (predovšetkým danosť vôle a vedomosti dlžníka uzatvoriť takýto dvojstranný právny úkon, existencia jeho súhlasu s vykonávaním zrážok, existencia dohody o konkrétnej výške zrážok a podobne...) alebo či takúto klauzulu je nutné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve.

Odvolací súd rovnako prihliadol na skutočnosť, že v zmysle ustanovenia § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa sa podľa aktuálneho znenia zakazuje zabezpečenie uspokojenia pohľadávky dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, a hoci uvedené ustanovenie nebolo platné a účinné v čase podpisu zmluvy, jednoznačne poukazuje na vôľu zákonodarcu poskytnúť ochranu spotrebiteľa voči súdom nekontrolovanému vykonávaniu zrážok zo mzdy a iných príjmov.

Nariadené predbežné opatrenie je opatrením dočasným, právne vzťahy medzi účastníkmi konania nerieši definitívne, ale len predbežne poskytuje ochranu žalobcovi ako spotrebiteľovi, pred možnými nepriaznivými následkami z titulu uplatňovania tvrdených neprijateľných podmienok obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve. Nariadené predbežné opatrenie tak nepredstavuje ani neprimeraný a ani bezdôvodný zásah do výkonu práv žalovaného, požiadavka vyváženosti dočasnej úpravy pomerov účastníkov tak zostáva zachovaná. Zistené okolnosti prípadu tiež nevyvolávajú žiadne pochybnosti o naliehavej potrebe zásahu súdu v podobe dočasnej úpravy pomerov aj vo vzťahu medzi účastníkmi konania a treťou osobou, t.j. uloženie povinnosti inej osobe, než účastníkovi konania, v danom prípade zamestnávateľovi žalobcu (v zmysle ustanovenia § 76 ods. 2 O.s.p.), pretože pokiaľ súd predbežne uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu práva zo sporných dohôd o zrážkach zo mzdy žalobcu, za stavu, že sa už reálne vykonávajú zrážky zo mzdy žalobcu, by bez súčasného uloženia povinnosti zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa vykonávania zrážok, bolo predbežné opatrenie nezrealizovateľné a stratilo by svoje opodstatnenie.

Odvolací súd tak vzhľadom na uvedené ďalšie zásadné skutočnosti a v nadväznosti na zdôvodnenie prvostupňového rozhodnutia, sa stotožňuje s názorom, že žalobkyňa v dostatočnej miere osvedčila naliehavosť potreby dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, osvedčila aj naliehavosť takéhoto procesného opatrenia vzhľadom na nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na právach žalobcu, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.